

ORJUNA

NACIONALISTIČNI ORGAN.

NAROČNINA: za Jugoslavijo: za tri mesece 12— Din.; za celo leto 48— Din.; za inozemstvo je dodati poštino. Oglasi po ceniku. — Posamezna šte. stane 1 Din.

IZHAJA VSAKO NEDELJO!

REDAKCIJA IN ADMINISTRACIJA: Arena Narod. doma. Rokopisi se ne vračajo. — Anonimni dopisi se ne sprejemajo. POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI!

Italijani — zahrbtni morilci! Obširno poročilo na 4. strani!

Pred odločilnim kongresom.

Naš pokret je po prvi fazi, ki je bila dovršena s tem, da je zavojeval vse delo naše prostrane države, zašel v malo krizo, ki je dala našim nasprotnikom povod k nadi — da propadamo. Posebno ostudni beograjski »Balkan« trobi že par mesecev v svet, da je Orjuna na mrtvaški postelji. List se vara in ž njim se varajo tudi vsi drugi, ki tako mislijo. Ta navidezna naša kriza je samo odhiti po napornem delu, je samo priprava za regupacijo in novo odločilno ofenzivo. Naša nagla rast nam ni puščala dovolj časa, da bi bili temeljito razčistili stotine vprašanj, ki so se nam stavila na pot, zato je bilo treba pavze, da se v miru porazgovorimo, da v miru premislimo vsa vprašanja in jih rešimo, kajti dokler ta vprašanja niso rešena, ni mogoče dalje.

Predvsem je bilo treba rešiti vprašanje našega končnega cilja, kajti ako cilj ni natančno določen, ni mogoče enotno usmerjeno delo. Komaj tedaj, ko imamo pred seboj cilj, ki se ne da pregibati in prestavljati, cilj, za katerega bo vedel vsak naš dozorel član, komaj tedaj prične lahko pravo delo za doseg tega cilja, delo, ki bo v vseh še tako majhnih podrobnostih s svojimi rezultati usmerjeno proti cilju. Drugo važno vprašanje, ki je klicalo po nujni rešitvi je bilo vprašanje potov, ki naj nas privedejo do tega cilja, kajti ravno od potov je odvisen uspeh. Res je, da je ravna pot najkrajša pot, je pa tudi najbolj nevarna, kajti prav lahko se zgodi, da se pojavi na tej ravni poti nenadoma prepad, ki onemogoči nadaljne korake. Zato je treba iskati vedno tisto pot, ki je najsigurnejša, čeprav morda ni najkrajša. Bolje je hoditi po daljši poti in bolj sigurno, kakor po krajši in nesigurni. Riziko je seveda povsod, gotovo pa je manjši na oni poti, ki vodi po ovinkih.

Zadnje dni, ko stoji ves naš pokret pod vtisom bližajočega se kongresa vseh Orjun v Splitu, se vse naše oficijelno časopisje zelo mnogo bavi s tema uvodoma omenjenima vprašanji in konstatirati moramo v splošno zadovoljnost, da so mnenja povsod enaka. Vsi vemo in čutimo, da obstoja za nas samo en cilj in tudi glede poti, ki naj nas dovede do njega ni diferenc. To pa je velik dokaz homogenosti našega pokreta, je dokaz velike notranje življenske sposobnosti Orjune; kajti nikakor ni mala stvar, da pri vsej različnosti vzgoje naših pokrajin in plemen, mišljenja in mentaliteta, tradicij in kulture, vendar vsi Orjunaši mislijo in čutijo enako. Kje je danes

v naš državi pokret, kje je stranka, ki bi v vseh pokrajinah, pri vseh plemenih mislila enako, imela iste težnje in namen? S ponosom lahko trdimo, da je samo Orjuna v tako prijetnem položaju. Je neverjetno, skoro magično, vendar pa resnično, da mislita enako oni naš brat v Srbiji in oni v Dalmaciji, oni v Bosni in oni v Hrvatski, oni v Macedoniji in Vojvodini in oni v Sloveniji. Če nič drugega, je že to dokaz, da smo vsi Jugosloveni eno in da je samo ena bolezen, na kateri boleha mlad organizem naše države.

V dveh mesecih pavze, ko je naš pokret počival, smo torej izkristalizirali naše mišljenje, utrdili smo cilj in ugotovili smo pot in veliki kongres v Splitu bo moral ta cilj in to pot samo še sankcionirati. Glede tega v Splitu torej ne bo treba mnogo besed; več časa bo absorbirala debata o organizaciji vodstva pokreta samega. Vsi čutimo, da za nove cilje in nova pota potrebujemo tudi novega vodstva, kajti od vodstva zavisi vse. Do danes še nimamo pravega vodstva in morda imajo prav Italijani, ko nam očitajo, da nimamo Mussolinija in da radi tega Orjuna ne uspeva tako kakor bi lahko. Je sicer smešno, pa je vendar res, da bi fašizem nikoli ne bil zmagal, če ne bi imel Mussolinija, da bi boljše vize nikoli ne bil zavojeval Rusije, če ne bi imel Lenjina in da bi končno tudi naša radikalna stranka nikoli ne imela tiste moči katero ima, če ne bi imela Pašića. Neobhodno potrebno pa vendar ni, da bi tudi na čelu našega pokreta moral stati en sam človek, potrebno pa je, in to res neobhodno, da stoji na čelu skupina mož, ki bodo dovolj sposobni in dovolj energični, da bodo vodili stotine in stotine naših organizacij po enotni poti in k enotnemu cilju. Ves naš pokret mora biti ena sama celota, ena duša in eno telo, da se bodo na pritisk centralne gibalni enako vsi organi. Centralno vodstvo mora biti duša, ki bo pravzaprav dajala življenje telesu in nadzirala najstrožje njegovo udeleževanje ter tukaj popravila vsak napačen in kvaren gib.

Tudi glede naših akcijskih čet bo moral veliki kongres ugotoviti natančne sestavne podrobnosti. Naša milica mora biti okretna, disciplinirana in izvežbana. Kakor nad vsem pokretom, tako mora tudi nad njo bdeti budno oko najvišjega vodstva. Določiti se mora natančna razporeditev čet, oblastnih legij in številno moštva poedinih odredov, da dosežemo čimprej ono število, ki si ga postavimo kot minimum. Enako,

enotno mora biti urejeno naše časopisje, naša propaganda, naše delo. Važno je dalje vprašanje financiranja in zbiranja dveh važnih fondov, brez katerih bi lahko v najvažnejšem momentu vse zaostalo. O vsem tem bo moral razpravljati letošnji veliki kongres, zato pa bo tudi najvažnejši od vseh dosedanjih in morda tudi bodočih, kajti težko, da bi še kak naš kongres imel razpravljati

o tako dalekosežnih vprašanjih, kakor predstojeci. S tem kongresom pa bo stopila Orjuna tudi na nova pota, stopila bo v novo veliko jutro odločilnega boja, od katerega bo odvisna njena končna zmaga. Delo ne bo lahko, toda naša vera je velika in naše samozaupanje je neupogljivo, kajti naša parola je sveta: Vse za ljudstvo, vse za narod, vse za državo!

Rešimo naš strokovni naraščaj bede!

Notranje ministrstvo je te dni izdalo naredbo, ki zahteva odpust vseh neobhodno potrebnih in nadomestljivih strokovnih delavcev inozemcev iz naših državnih podjetij. Prvo inicijativo za to naredbo je dala Orjuna, ki je pritiskala z vsemi silami merodajne faktorje, dokler se niso udali. Bojimo pa se, da bo tudi ta naredba, kakor tisoč drugih, ostala le na papirju. S tem pa, da vlada to izvede, bo storjen komaj prvi korak v vprašanju zaščite naših domačih mladih strokovnih moči, v vprašanju, ki postaja dan za dnem bolj pereče.

Pred nekaj leti mi Slovenci in sploh Jugosloveni res nismo imeli domačih strokovnjakov raznih tehničnih, trgovskih, gospodarskih in drugih strok. Da jih nismo imeli, je bil glavni vzrok pomanjkanje takih mest, katera so bila izključna domena pripadnikov tujih narodnosti: Nemcev, Madžarov in Italijanov. Po osvobojenju se je povsod občutila potreba rešiti se tujih, večinoma inozemskih strokovnjakov. Vsled tega se je z vseh strani priporočal našemu diaštvu in sploh mladini študij trgovskih, gospodarskih in tehničnih strok. Razine srednje in visoke strokovne šole doma in v inozemstvu so preplavili naši dijaki in sedaj po štirih, petih letih prihajajo iz teh šol prvi ter iščejo namestitve. Po onem neprestanem naglašanju, da nam manjkajo trgovski, gospodarski in tehnični strokovnjaki, bi vsakdo pričakoval, da bodo ti mladi absolventi našli povsod odprta vrata in da se bodo razna naša podjetja zanje naravnost trgala.

Bridka ironija! Naši mladi absolventi tekajo od kraja do kraja, od podjetja do podjetja, od tovarne do tovarne, prosijo, moledujejo — toda zaman: vsa mesta so zasedena! In s kom? Z inozemci! Če pa primete kako »naše« podjetje, zakaj ima same inozemce, ki so v večini slučajev sovražno razpoloženi napram našemu jeziku, narodu in državi, dobite lakoničen odgovor: Ni domačinov! Neko večje tov. podjetje, ki zaposluje več inženirjev kemije, ki so vsi inozemski Nemci, je na

vprašanje, zakaj nima domačinov, odgovorilo, da teh ni, ko pa se je čez par dni javil Slovenec, kemik, je podjetje odgovorilo: Ne rabimo; je vse zasedeno! V istem podjetju so potrebovali inženirja električne stroke. Javil se je slovenski absolvent s prošnjo, naj ga vzamejo vsaj v prakso. Vzeli ga niso, pač pa so zaposlili oblast, da jim dovoli namestitev inženirja elektrotehnika iz inozemstva, ker ni domačih moči! Imamo celo vrsto mladih inženirjev raznih strok, ki so se posvetili tem strokam ravno radi tega, da zamenjajo tujce. Zaman iščejo, zaman prosijo. Zanje ni mesta in tako doživljamo škandale, kakršni so se dogodili te dni, da je moralo več naših absolviranih tehnikov prevzeti mesta — trgovskih potnikov, pisarjev itd.

Tudi v raznih agrikulturnih, ekonomskih in podobnih strokah je enako, da v trgovskih strokah sploh ne govorimo ker so tu razmere še najbolj žalostne. V Sloveniji imamo trgovsko akademijo v Ljubljani ter trgovske šole v Ljubljani, Novem mestu, Celju in Mariboru, poleg teh pa še celo vrsto trgovskih tečajev, ki producirajo vsako leto stotine absolventov in absolventinj. Za vse bi bila sedaj še mesta, če bi se odpustili tujci. Toda tujci, ki zavzemajo veliko večino mest, posebno na Štajerskem, ostajajo, naši mladi ljudje pa so brez kruha. Položaj naših mladih strokovno nabraženih ljudi je naravnost obupen! Brezposelnost teh kategorij je vedno večja. Kaj bo z onimi stotinami naših ljudi, ki pridejo čez eno, dve leti iz raznih strokovnih šol, akademij, tehnik itd.? Naj gredo v inozemstvo? V vseh državah na svetu skrbijo najprej za domačine, kako naj potem najdejo naši ljudje tam zaslužka?

Eshaezija je edina država na svetu, kjer najdejo kruha vsi pritepenjci s celega sveta, samo domačini ne. Če bi imeli narodno vlado, ki bi skrbela za svoje narodne državljane, bi se dalo temu takoj odpomoči: prisilila bi se razna naša nemška in čifutska podjetja, da odpuste tujce, pa bi bila mesta za naše mlade lju-

di tu. Take vlade pa žalibog nimamo, zato bo treba misliti na samopomoč. Orjuna bo morala sama vzeti v svoje roke rešitev tega res perečega vprašanja. Naš strokovni naraščaj moramo brezpogojno rešiti bede!

Več agilnosti!

Vsem slovanskim narodom, posebno Jugoslovenom-se očita, in to deloma tudi po pravici, da nismo sposobni za organizatorično delo in za disciplino. Radi tega si je naš pokret stavil med drugimi tudi to nalogo, da ta očitek ovrže ter vsaj svoje člane vzgoji ter jih navaša do neumornega dela. Naše javnosti, osobito inteligence, se je zadnja leta polastila strašna apatija. Večina naših društev in organizacij obstoja samo na papirju. Žalibog moremo tudi nekatere Orjune uvrstiti v to kategorijo. Ustanovile so se pač in na ustanovnih sestankih je bilo veliko navdušenja, še preveč, dela pa ni nikakega. Vsled tega pozivamo vse naše krajevne organizacije da se prično gibati, da prično delati. Brez dela ni zmage! Najvažnejše je pač podrobno delo in temu je treba povsod posvetiti več pažnje nego se je je posvečalo doslej. Kaj nam pomaga, če imamo tu ali tam Orjuno, ki ima odobrena pravila in tudi lep odbor, če pa se ne gane. Kaj nam pomaga, če imamo celo vrsto članov, če pa ti člani ne store nič drugega nego to da plačajo članarino, ali pa morda še tega ne. Vsaka Orjuna in vsak naš član morata delati, delati in zdelati. Predvsem pa je potrebno, da še bolj razširimo mrežo naših organizacij. Orjuna se mora ustanoviti v vsaki vasi. Za to pa morajo skrbeti naše že ustanovljene organizacije. Vsaka naša že obstoječa organizacija ima v sosednjih krajih, kjer še ni Orjune, koga, katerega bi lahko pridobila za to, da bi prevzel nalogo organizirati v dotičnem kraju Orjuno. Treba je, da te prijatelje v sosednjih krajih pouči o našem gibanju ter jih navduši za delo nato pa javi Oblastnemu odboru ali pa bratu Reharju v Mariboru ime dotičnika, ki bi bil pripravljen prevzeti poverjenstvo. Izkušnja je pokazala, da se da Orjuna ustanoviti v vsakem kraju, samo če se najde kdo, ki prične delati. Na delo torej! Bratje, konkurirajte v propagandnem delu za naš pokret!

POZOR!

Več otroških vozičkov, kolesa z gomo se poceni prodajo že od Din 250.—. Ljubljana, Zvonarska ulica šte. 1.

GRIČAR & MEJAČ, LJUBLJANA
ZALOGA OBLEK ZA GOSPODE, DAME IN OTROKE
SAMO ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 3.

IVAN ZAKOTNIK LJUBLJANA
Dunajska c. št. 46.
mestni tesarski mojster Telefon šte. 379.
Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrejša za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, lednice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
Parna žaga. Tovarna furnirja.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA U. KRED. BNK

UNDERWOOD PISALNI STROJ, BURROUGHS ADICIJSKI STROJ

VELESEJEM
paviljon H št. 285.

Zastopstvo za Slovenijo: **FRANC BAR, LJUBLJANA**
CANKARJEVO NABREŽJE ŠT. 5.

TELEFON ŠT. 407.

LJUBLJANA, Mesni trg 5

O. BERNATOVIČ

KONFEKCIJSKA TRGOVINA

Na praznik, 8. t. m. vsi v Rakek k razvitju prapora naše najagilnejše in najodločnejše Orjune!

Dopisi.

Sveta Trojica v Slovenskih goricah. (»Stražine« podle laži.) V 94. številki z dne 22. avgusta je prinesla mariborska »Straža« sledečo notico: »Vprašanje zdravniškemu društvu za Slovenijo. Ali je predsedniku zdravniškega društva znano, kake stvari uganja njega član zdravnik dr. Bruno Weixl pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Veliko število je že slučajev, ko je dr. Bruno, kadar ga ima pod kapo, brez povoda insceniiral kar pri belem dnevu ali v temni noči prepire in spopade na trojiškem trgu in v gostilnah. Dne 14. julija t. l. pa je dr. Weixl s trojiškim kramarjem Skuhalom hodil ustanavljat nekam v Prlekijo — Orjuno. Nazaj grede sta se trojiška Orjuna oglasila v kleti šentlenartskega trgovca g. Zemljiča v Kapelskem vrhu štev. 59. Weixl in Skuhala sta se tako grdo in nespodobno obnašala, da ju sedaj zasleduje policijska oblast po § 11. pol. z. Dr. Weixl je bil tako divji, da je morala priti intervenirat domača policija. Weixl je brez povoda streljal proti g. županu in viničarju. Grozil je na vse strani. Po poizvedbah okrajnega glavarstva samega je Weixl »kalil nočni mir tako, da je izzval splošno nevoljo med sosednim prebivalstvom.« Policijska oblast pravi, da se je Weixl »nespodobno obnašal«. Kaj pravi k temu odbor zdravniškega društva? — Tako »Straža«. Resnica je seveda popolnoma nasprotna. Dne 14. julija sta šla naša svetotrojiška člana, brat dr. Bruno Weixl in brat Skuhala z vozom v Radence, nazaj grede pa sta se ustavila pred kletjo trgovca iz Sv. Lenarta v Slovenskih goricah, g. Zemljiča v Kapelskem vrhu št. 59. Med tem, ko so se Weixl, Skuhala in Zemljič mirno pogovarjali, je prirogovillil od nekod Zemljičev viničar, zagrižen klerikalec Franc Kocbek, ki je bil pijan ter pričel izzivati. Ko ga je g. Zemljič opozoril, naj da mir in naj se odstrani, je navallil naj ter ga udaril po glavi. Weixl in Skuhala seveda nista mogla mirno gledati divjanja pijanega viničarja, ampak sta priskočila na pomoč napadenemu Zemljiču ter nagloma Kocbeka. Ta pa je šel po svojega tovariša ultraklerikalca župana Ajleca, ki je kmalu na to pridrvel pred klet in ne da bi se informiral pričel zmerjati in blattiti dr. Weixla in Skuhalo. Naslednjega dne sta Kocbek in Ajlec ovadila dr. Weixla in Skuhalo orožništvu in na to je prišla v »Stražo« pred razpravo navedena nesramna notica. Svetotrojiški klerikalci in nemčurji so imeli s tem seveda veliko veselje, ker so upali, da bosta naša člana res obsojena; da bi vplivali na javno mnenje in morda tudi na javno sodišče, so s pomočjo Žebota in drugih klerikalnih bogov spravili v časopise grde napade. Uredništvu nekoga klerikalnega lista je svetotrojiški klerikalec Pogačnik poslal sledeči v jezikovnem oziru klasičen dopis, ki nam je slučajno prišel v roke: »Slavno uredništvo! Ali Vam ni znano ali mogoče natanko poizvediti affairo naših Orjuncem dr. Weixl in Skuhala, ktera bi tam pri Kapeli razbijala, tepla in celo iz Revolverja strela, kakor tudi na obč- p predstoj-

nika to bi naša okolščina rada izvedla: blo bi blo vinogradu g. trgovca Zemljiča iz Sv. Lenarta, poročajte Vašem listu: V nedeljo shod v Radencih vsch Raifaizenovi Casse. Ako se Vam posreči Vašemu listu to dobiti — takrat 10 iztisov sem koj. Spoštovanj E: Pogačnik, Sv. Trojica sl. gor. 6./8. ug. 23.« — Klerikalno in nemčursko veselje pa je splavalo po vodi, kajti sodišče še ni pod komando Golobov, Pogačnikov, Kocbekov, Ajlecov in Žebotov. Dne 29. avgusta se je vršila pri sodišču v Gornji Radgoni tozadevna razprava, pri kateri so bili glasom razsodbe pod Opr. št. U. 474./23. gg. dr. Weixl, Skuhala in Zemljič popolnoma oproščeni vsake krivde, obsojen pa je bil radi lahke telesne poškodbe na 50 Din globe ali 1 dan zapore izzivač viničar Franc Kocbek. Če bi bili omenjeni tožili župana Ajleca radi razžaljenja časti pa bi bil obsojen tudi ta. — Mislimo, da je to dovolj lepa ilustracija klerikalne in »Stražine« resnicoljubnosti. Tako delajo tisti, ki bi morali biti vzor resnice in pravice. Podle duše, ki nosijo na jeziku krščanstvo in katoličanstvo, v srcu pa pogansko podlost in propalost in popolnoma upravičeno lahko vprašamo: Kaj pravi k temu Bog?

Prekmurje. Koliko se je že pisalo o Prekmurju, ki je kot pokrajina zadnja pripadla naši državi. Pred zasedbo je bilo mnoga, mnoga leta molzna krava madžarskih grofov. Bič in mongolska psovka sta vzgajali in odgojili narod. Posledica te viteške šole se vidi povsod. Suženjski duh, nemoralna, krive prisegel pred živim Bogom, umori radi prilastitve lastnine itd. Brez odkritosrčnosti, brez pogleda v oči in brez srčne ljubezni. Le redki so, na ktere ni uplivala vzgoja te šole; le redki, ki so priznavali, da so slovenske matere sinovi. Saj je celo sedanjji klerikalni prekmurjski poslanec Klekl podal 2. marca 1919 sledečo izjavo: »Popravek. Gospod urednik: Izvolite v Vašem cenjenem listu sledeče vrste upisati: »Muraszombat es Videke« piše v svojem članku, da se srdim na foksvo (madžarsko) narodno strážo, pa da sem brani jugoslovanske vojske, šteri so zasedli Beltince. Izjavim, da je vse to grda laž. Vskidár sam proti jugoslovanski zasedbi delao tak s besedo, kak s pismom, ka tiidi moj članek »Izjava« svetlo posvedoči...«

Ta pokrajina bi rabila po ujedinenju energičnega in pravičnega upravitelja, ki bi s svojim požrtvovalnim delovanjem izbrisal sledove prejšnje kulture. A tu vedri in oblačli glavar Lipovšek, katerega delovanje smo že nekoliko opisali v »Orjuni«. Še enkrat omenjamo, da se ne bi bavili z osebo, ako bi ne zahtevala tega korist države, katere blagostanje in procvit nam je edino pred oči.

Po vsem Prekmurju se čuti nevzdržen položaj, katerega gospodarji so Madžaroni, ki so se uvkli v radikalno stranko. Upanje, da pripade Prekmurje zopet Ogrski, se je pojavilo zopet z vso silo in je predmet splošnih pogovorov. Madžaroni so glavarju, ki jih je prej protežiral,

zrasli čez glavo, da jim sedaj ne bo mogel zmanjšati vpliva, ako bi tudi hotel. Da je naša država še bolj osovražena, skrbe razni neovirani elementi in dijaštvo, ki študira na Ogrskem in je organizirano, da tvori nepretrgano vez med Prekmurjem in Ogrsko. Ako pojde tako dalje, mora nujno nastopiti čas, ko bo po volji glavarja Lipovška imenovani gerent murskosoboške občine dr. Šömen, izgnal nevšečne Slavce čez Muro, kot je kapitana Jurešiča.

In kdo je pripomogel največ k temu nevzdržnemu položaju?

Tisti, ki je pripomogel Radiču do mandata v Prekmurju; tisti, ki je pod svojim protektoratom priredil razstavo vin lutomerskih Nemcev v Murski Soboti; tisti, ki je s svojim vzgledom dokazal, da njegovih naredb o točenju alkohola ni vzeti tragično; tisti, ki ga hvali madžarski listič »Mörszka Krajina«, zasebna last trgovca s svojo osebo Kiharja; tisti, ki brez vzkoka preskrbi premestitev sebi neljubega uradnika, posebno če je ta član Orjune itd. itd. To je glavar Lipovšek, med vojno osebni referent v Gradcu, torej persona gratissima.

Radikalni stranki svetujemo še enkrat, da si dobro ogleda tega najnovejšega člana, da ne bo presenečenja, ako bo Lipovšek, če bo zahteval politični položaj, prestopil v drugo stranko in ji zaupal, kar mu je zaupala radikalna stranka. Kajti gospod Lipovšek ne pozna vlade, bila to črna ali bela, rdeča ali modra, ki je ne bi on podpiral.

Političen pregled.

Notranji.

Novo politično grupacijo lahko pričakujemo v jesenskem zasedanju narodne skupščine. Radikalci so siti Turkov in deloma tudi Nemcev, ki si oboji dajo dobro plačati svoje usluge vladi in zato so se radikalci obrnili na slovenske klerikalce, da bi se ti zvezali z njimi in jim omogočili vladno brez Turkov in Nemcev. Za radikalce bi to bilo v enem oziru dobro: rešili bi se podpore po narodnih manjšinah, ki preveč zahtevajo za svojo podporo, obenem bi se pa tudi rešili očitka čisto srbse vlade, podpirane po anacionalnih elementih. Vprašanje je, ako bodo klerikalci šli na radikalni lim, ker v tem slučaju bi morali pač močno revidirati svoj volilni program, opustiti zahtevo po avtonomiji in še marsikaj. Vsekakor stojimo pred važnimi političnimi spremembami, ki jih je neposredno izzval Radič s svojim begom v inozemstvo.

Kaj storijo klerikalci? Pred njimi je dvojna pot: pot kompromisa in sodelovanja z radikalci, s čimer bi bilo omogočeno radikalni vladi ostati na krmlju vse do konca skupščinske perijode, ki traja še skoraj

štiri leta. S tem bi napravili radikalcem velikansko uslugo, ki bi jo ti tudi primerno nagradili, seveda, z avtonomijo ne, pač pa na raznih drugih poljih. Možnost je pa tudi dana, da klerikalci ne sprejmejo radikalnih predlogov, temveč da prevzame dr. Korošec vlogo Radiča, ker med Radičevci tako intakto ni nobenega moža, ki bi mogel Radiča zamenjati. To bi pomenilo koncentracijo katolicizma proti pravoslavju, ali koncentracijo anacionalnih elementov proti nacionalnim elementom in v tem slučaju bi se pojavila kot neizogibna gotovost koncentracija nacionalnih elementov, ki ne bi pustili razbijati države. Ti elementi bi bili gotovo močnejši in zato Korošču ne bi dosti pomagalo, tudi če bi postal še voditelj Radičevcev. Bližnji dnevi gotovo prinesejo razpletljaj.

Zunanji.

Resen konflikt je nastal med Italijo in Grčijo. Grki so namreč ubili vso italijansko komisijo, ki je delala mejo med Grčijo in Albanijo in italijanska vlada se noče zadovoljiti s samo izjavo obžalovanja, temveč zahteva popolno zadoščenje, ki ga bo Grčija dala samo pod pritiskom in tega bo Italija tudi izvršila. Italija že zahteva, da se bo morala Grčija oficijelno popolnoma opravičiti pri italijanski vladi, prirediti bo morala svečano žalno mašo po umorjenih in pri tej maši bodo morali biti navzoči vsi člani grške vlade, dalje bodo morali Grki izkazati čast italijanski trobojnici na tak način, da je to naravnost poniževalno in na smrt bodo morali obsoditi morilce, ki jih bodo izsledili po strogi preiskavi, v kateri bo sodeloval tudi italijanski ataše v Atenah. Tudi 50 milijonov lir odškodnine bodo morali plačati Grki, in sicer v teku petih dni ter izkazati vojaške časti umorjenim pri vkrcanju njihovih trupel na parnik, ki jih bo prepeljal v Italijo.

Na Bolgarskem vlada tak teror, kakor menda v nobeni drugi državi na svetu. Makedonstvujuči in vojaštvo dela kar hoče, vlada je samo figura v rokah voditeljev makedonstvujuščih in oficirjev, ti se pa maščujejo nad pristaši umorjenega Stambuliškega na grozovit način. Celo v Prago so poslali svoje ljudi, od katerih se je enemu posrečilo ubiti bivšega bolgarskega poslanika v Pragi, Daskalova, namen je pa imel ubiti po vrsti vse bolgarske emigrante. »Svaka sila do vremena,« pravi pregovor in opravičenost tega pregovora bodo sprevideli tudi današnji nasilniki na Bolgarskem, ki mislijo, da bodo ustvarili na naš račun veliko Bolgarsko! Naj bodo veseli, da imajo mir in pogoje za miren gospodarski razvoj, pa se gredo vezati s Turki, Madžari in vsemi sovražniki Slovanstva! Kdor se sam izloči iz slovanske družine, ta naj ve, da bo Slovanstvo vedno dovolj močno, da takega izdajalca slovanske stvari kaznuje. Bolgari so se postavili v svetovni vojni na stran Nemcev, Madžarov in Turkov! Kazen je prišla in prišla bo tudi kazen, ako bodo zakrivili kako novo izdajstvo.

Somišljeniki, berite in širite »ORJUNO«, ko jo prečitate, jo dajte naprej!

Ljubljenec strojepiscev je edino le »STOEWER«. Zastopstvo Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/I.

POKUSITI JE TREBA

razne vrste testenin »PEKATETE«. Temu dišijo ene, drugemu druge, akoravno so izdelane vse iz enega testa.

Gospodarstvo.

Velesojm.

Paviljon F 191. Tribuna, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4, ima razstavljeni svoje krasne izdelke. V kratki dobi se je podjetje lepo razvilo tako, da lahko konkurira z inozemskimi cenami, kakor tudi z najsolidnejšim blagom. Izdelki prekašajo inozemske proizvode, posebno pozornosti vredni pa so novi modeli otroških vozičkov, zato se slavno občinstvo posebej vpljudno vabi za obisk. V paviljonu je razstavljenih več komadov najmodernejših otroških vozičkov, igračnih vozičkov, stolčkov za otroke, vozičkov na štirih kolesih za prevažanje blaga, najmodernejša dvokolesa in razni najnovejši mali motorčki, kateri se lahko na vsako dvokojo montirajo, kakor tudi že kompletni, šivni stroji in razni deli za stroje in dvokolesa in pneumatika različne kvalitete. V kratki dobi je postala trdka znana in si je znala pridobiti zaupanje po celi naši obsežni dižavi, tako da sedaj razpečava svoje izdelke na vse strani. Tovarna je opremljena z najmodernejšimi stroji in tehničnimi pripomočki, za najnatančnejšo izdelavo. Ima posebne izdelke za emajliranje z ognjem, brusilnico, pobakrenje, ponikljanje in mizarski oddelek. V obratu so zaposlene prvovrstne strokovno izvežbane moči. Sprejme se v polno popravilo: Dvokolesa, otroške vozičke, šivne, kakor tudi vse v mehanično stroko spadajoče stroje. Podjetje ima v zalogi vsakovrstne strojne dele. Geslo podjetja je: solidna postrežba, nizka cena, dobro garantirano domače blago. Novi ceniki na razpolago. To nas osamosvoja na našem narodno-gospodarskem polju.

EDINO NAŠ POKRET LAHKO OSREČI DOMOVINO!

Perilo, kravate ter razno modno in galanterijsko blago najsolidnejše pri JAKOB LAH, Maribor. Glavni trg št. 2.

Zahtevajte po vseh restavracijah in kavarnah prvovrstna špeciálna vina v steklenicah trvdke GJURO VALJAK, Maribor, Grajska klet.

Ogljeni (carbon) papir navaden in.

THE REX CO., Ljubljana.

PINTAR & LENARD

VELETRGOVINA Z ZELEZNINO

TELEFON ŠT. 282 I I I BRZOJAVI „PINLEN“ MARIBOR

Cognac-Médicinal

Crème-Liqueur

Triple sec

Velesojm

Paviljon „L“ št. 483-484.

„ALKO“
d. z. o. z.

LJUBLJANA, (Kolizej).

Italijani — zahrbtni morilci!

Italijanski financarji ustrelili na našem ozemlju jugoslovenskega finančnega stražnika. — Truplo najdeno 300 m od meje. — Umor ukazal italijanski častnik. — Ponovni napad pri Planini!

V vseh zunanjepolitičnih zadevah nastopa naša vlada s tako neodpušljivo neodločnostjo in popustljivostjo, da se norčuje iz naše države že vsak tržaški fakir. Spominjamo se še vsi dobro, kak hrup je nastal pred par leti, ko so baje zažgali v Zalogu pri Ljubljani italijansko zastavo. Vse italijansko časopisje do zadnjega zakotnega lističa zagnalo je hrušč in trušč, zbrala se je v Ljubljani cela mednarodna komisija, ki je konečno morala ugotoviti — da se ničesar ni zgodilo. Pri nas pa prihajajo italijanski vojniki preko meje, kadar hočejo, popivajo v naših gostilnah, zasmehujejo naše ljudi — naša vlada pa molči. Ker bog varuj, da bi se razžalila plemena »zaveznice«! Naše javno mnenje, to je politično časopisje, pa vsako besedo prej dobro pretehta, če je v korist partije, drugače ne sme med ljudi. Tako je mogoče, da so Italijani na našem teritoriju ubili našega finančnega stražnika, ne da bi le eden slovenskih dnevnikov črnil le eno besedo. Ker za te je tažnejše, kaj zajutrukuje Pašič, kdaj je kihnil Pribičević in kje srbi Korošca. Edino naš list je imel voljo in pogum ožigosati to ubojstvo, pa se nam bi menda policija najrajše zaprla usta. Ker oblasti o celom dogodku še danes niso izdale nobenega poročila in tudi javno mnenje dosledno molči o dogodku, podamo v naslednjem podrobno poročilo, v kolikor ni bilo isto priobčeno že v prejšnji številki.

Obmejni promet.

Vsled bliskovite hitrosti, s katero se vrši uradna razmejitve med nami in Italijo, je meja še popolnoma neurejena in jasno je, da pod tem trpi predvsem obmejno prebivalstvo in pa tudi obmejna varstvena služba. Unikum državne meje je zlasti Logaški okraj, kjer teče na mnogih krajih po sredi ceste, tako da hodiš lahko istočasno po dveh državah. Tako zlasti od Kale do Hotederšice, kjer je začasna meja občestni jarek. V tem okolišju je običaj, da se les iz italijanskega teritorija vozi na kolodvor v Logatec in naša finančna straža spremlja vozove od meje do postaje, da onemogoči eventualno tihotapstvo. Na taki poti je postal žrtve italijanskih morilcev tudi jugoslovanski finančni stražnik Radoš Ristovič, rodem iz Marovca v Srbiji.

Vzrok zločina.

V bližini kraja, kjer se je zgodil zverinski zločin, nahaja se na stari cesti v Idrijo na Tratah gostilna

Logre Otrina, ki je oddaljena od meje najmanj 600—700 metrov. V to gostilno so prišli 19. avgusta, toraj dan pred umorom, trije italijanski financarji in tam popivali. Zaločila jih je orožniška patrulja iz Rovt in jih pozvala, naj se vrnejo preko meje. Dočim je eden ubogal, sta ostala dva začela zasmehovati orožnike, nakar ju je patrulja aretirala in odpeljala na okrajno glavarstvo v Logatec. Tu so jih takoj zaslýchali in po sestavi zapisnika še isti večer izročili italijanskemu oblastem. Za to ponižanje »slavne« italijanske vojske so sklenili krvavo osveto in kakor nam poročajo iz Godoviča, je umor ukazal italijanski tenente — poveljnik finance.

Na dan umora

je šel pripravnik finančne straže Radoš Ristovič že zgodaj zjutraj na Trate, da tam počaka voznikov, ki bi morali voziti hode na kolodvor v Logatec. Bil je brez puške, oborožen samo z bajonetom. Čakal je v gori omenjeni gostilni, toda voznikov proti navadi dolgo ni bilo. Zato je vstal in šel po cesti proti meji, da pogleda, kaj je vzrok zakasnitvi. Onstran meje se nahaja italijanska baraka, pred katero sta v istem času sedela dva italijanska financarja. Komaj se Ristovič približa meji na kakih 200 korakov, vstaneta, gresta proti meji kakih 10 korakov in odda sta proti njemu 2 strela. Ristovič, ki je ostavil celo bajonet v Otrinovih gostilni, se obrne in zbeži po cesti nazaj v gozd, da bi se tako zavaroval pred streljo. Italijana prekoračita mejo, stečeta za njim in odda sta nanj še šest strellov. Kraj, kjer sta streljala, se nahaja do 300 korakov od meje! Dasi Italijani sedaj taje, da bi prekoračili mejo in skušajo ovreči pričevanje pastirja, ki je cel dogodek opazoval, je neizpodbiten dokaz za našo trditve podan v italijanskih izstreljenih patronah, ki so jih naši orožniki našli na mestu, kjer ga je priča pokazala. Tudi je ležalo truplo na takem mestu, da je komisija ugotovila, da je nemogoče, da bi padel od strellov, če bi bili isti oddani onstran meje, kakor trdi italijanski tenente, povzročitelj umora. Uradni zdravnik je ugotovil: »da so strelji oddani iz neposredne bližine kvečjemu nekoliko korakov!« Obe krogli sta zadeli Ristoviča od zadaj v glavo in obe sta bili smrtonosni. Ena je izstopila pri levem očesu, ena pa na čelu. Truplo je ležalo med grmovjem in praproto skrito, tako da ga je bilo mogoče najti šele drugi dan, 21. proti večeru. Takoj so bile

obveščene pristojne oblasti in zaprošena uradna komisija.

Brezbržnost oblasti

nam najlepše dokazuje dejstvo, da je uradna komisija dospela na mesto zločina šele 23. okrog 5. ure popoldne, torej 4 dni po zločinu in dva dni po prijavi. Če bi se zgodilo kaj podobnega italijanskemu vojaku, bi v 24 urah bila na nogah že cela Italija, ne samo komisija! Jugoslovanska uradna komisija pa je rabila dva dni, da je prišla iz Ljubljane do Trat pri Hotederšici. Truplo pokojnega je bilo že polno črvov in je širilo velik smrad po okolici.

Radoš Ristovič,

žrtve italijanskih zavratnih morilcev je bil rojen 6. decembra 1895. leta v Marovcu v Srbiji. Udeležil se je svetovne vojne in je kot vojak pretrpel srbsko Kalvarijsko Albanijo, bil je na Krfu, v Alžiru in Tunisu, boril se na francoski fronti proti Nemcem in sodeloval pri zmagovitih prodoru Solunske fronte. Bil je enkrat tudi težko ranjen. V Hotederšici, kjer je služboval kot finančni pripravnik, je bil pri vseh, tako pri predstojnikih, kakor tudi pri domačem prebivalstvu izredno priljubljen. V službi je bil izredno vreden in pošten. Ker je večkrat zaplenil tihotapsko robo, katera je bila namenjena za same italijanske financarje, je bil tem vedno »kost v grlu« in odkrito so kazali ti svoje veselje, ko so izvedeli, da se jim je posrečilo ubiti ravno Ristoviča.

Pogreb

je najlepše pričal o priljubljenosti pokojnega. Pokopan je bil v petek, 24. ob 3. uri popoldne na tamšnjem vojaškem pokopališču. Pokopal ga je prota dr. Jankovič iz Ljubljane, ker je bil pokojnik pravoslavne vere. Najlepši dokaz verske spravljivosti in bratske ljubezni je pa podal domači župnik g. Jarec, ki je dal na razpolago cerkev, sveče in je pustil tudi zvoniti. Pogreba so se udeležile poleg velikega števila domačih prebivalcev tudi krajevne oblasti, šola, pošta, carinarna, orožniška postaja in finančne kontrole iz Hotederšice, Logatca, Kalc, Planine in Žirov. Prota Jankovič se je od pokojnega poslovil s tako prisrčnim in gniljivimi besedami, da ni bilo očesa, ki bi se ne zarosilo ob odprtjem grobu moža, ki je srečno izšel iz svetovnega klanja, da sedaj pade na meji domovine od zahrbtnih morilcev — Italijanov.

»Radoše, bit češ osvečen, to je krvljo zapisano! Večna Ti pamjat!«

Še en napad Italijanov.

V soboto, 24. avgusta zvečer je patrolirala naša straža na cesti pri Planini. Ko se približa cerkvi sv. Duha, ki je na italijanski strani tik ob meji na malem griču, sta dva skrta polentarja začela streljati iz cerkvenega stolpa na naše ljudi. Na srečo ni bil noben zadet. Zahtevamo pojasnila!

Ljubljanska policija

je v zvezi z umorom Ristoviča pokazala zopet svojo hiperlojalnost do »zaveznice Italije«. Od svojega poverjenika smo prejeli sliko umorjenčevega trupla in njegovega groba, pokritega s cvetjem. Razstavili smo obe sliki v modni trgovini Magdič v petek popoldne, a v soboto jih je policija »baje na ukaz dr. Guština« pustila odstraniti. Mi smo takoj intervenirali na policiji, a tu smo zvedeli, da je dr. Guština na dopustu, od navzočih službujočih uradnikov pa nobeden ni ničesar vedel, ali pa vsaj ni hotel vedeti. Na direktno intervencijo pri dr. Guštinu je pa isti izjavil, da ne more prej ničesar izjaviti, dokler ne dobi od stražnika poročila. Ker dobro vemo, zakaj Orjuna nekaterim krogom ni po volji, nismo stvari dalje gnali, ugotavljamo pa, da ljubljanska policija ne dovoljuje razstaviti slike žrtve italijanskega ubojstva! Nas to ne moti in brez fotografij bo to dejanje zapisano v naših srcih vse dotlej, da kri opere kri!

Naš pokret.

OKROŽNICA VSEM ORGANIZACIJAM.

Opr. št. 1351/23.

V Ljubljani, dne 4. sept. 1923.

Z ozirom na veliko važnost bodočega velikega kongresa Orjuna, ki se bo vršil začetkom prihodnjega meseca v Splitu, sklicujemo na dan 16. t. m. informativni sestanek opolnomočenih delegatov vseh Orju-na podpisanege oblastnega odbora. Vsaka organizacija je dolžna na ta sestanek poslati svojega polnomočnega delegata z instrukcijami in predlogi glede bodočega delovanja nacionalističnega pokreta. Podpisani odbor hoče dobiti tem potom pregled mišljenja svojega članstva, da bode lahko na kongresu zavzel pravo stališče, posebno pa z ozirom na politično delovanje naše organizacije.

Zborovanje se vrši v areni »Narodne doma« v nedeljo, dne 16. t. m. ob 10. uri dopoldne.

Zdravo!

Za oblastni odbor:

Ing. Ferdo Kranjec l. r. t. č. predsednik. — Vlado I. Galzinja l. r., t. č. tajnik.

Slike Orjuna na Triglavu se dobe pri Ekspozituri uprave »Orjuna« na Ljubljanskem velesejmu. Cena komadu 3 Din.

Nova Orjuna. Ob skrajni naši državni meji, v Libelčah na jugoslovenskem Koroškem smo osnovali te dni novo poverjenišvo, ki pridno pripravlja teren za osnove naše organizacije. Počasi se torej tudi naš Korotan zaveda in stopa v naše bojne vrste za nacijo in državo. Živelj Korošci!

ZRNA.

Obrekovalci! »Slovenec« je svoj čas napadel našega predsednika, da je pretepel trojico naših članov vsled česar je inž. Kranjec vložil tožbo.

V tej zadevi se je vršila dne 28. avgusta proti odgovornemu uredniku »Slovenca« Mihaelu Moškercu razprava radi žaljenja časti, h kateri pa ni bilo niti obtoženca, niti njegovega zastopnika, pač pa se je zagovarjal odgovorni urednik v pisni vlogi, da članka pred natisom ni bral in da je bilo uredništvo mistificirano od nekega svojega sodrudnika, o kojega verodostojnosti niso mogli imeti prav nobenega dvoma. Na predlog je bil nato Mihael Moškerc obsojen radi prestopka zamenjarjenja uredniške pazljivosti na 2000 Din denarne globe ali 10 dni zapora in na objavo sodbe v listu »Slovenec«.

Sodbe do danes še nismo brali v »Slovencu«!

Vič. Hud komunist so naš ata župan, pa na Orjunaše so tudi hudi. To pa imajo prav, ker ti Orjunaši niso za drugega kot za jezo in zgačo. Takole so šli ata župan in njegovi prijatelji in so sklicali za soboto 28. m. m. shod, da bi se lepo pohvalili, kako skrbijo za lepoto naše Rožne doline. Seveda bi se pri tej priliki lahko znila tudi kakšna pametna za komuniste in pa čez to presneto buržujsko Jugoslavijo. Seveda ne naravnost, ampak takole lepo po ovinkih. Pa ni bilo nič! Na shod so se natepli ti neizogibni Orjunaši in pazno poslušali in tako kvarili očku županu vse veselje. No, to bi se nazadnje že še preneslo. Ampak ti grejo ti fantje in ti po shodu zapojejo še svojo himno, kjer se imenuje tudi naš kralj Aleksander. To pa ni prav, so si mislili gospod župan, da se poje pesem o kralju v gostilni. To vem še jaz, ki sem komunist in kaj takega ne dovolim. Pa so premišljevali enih deset dni in prišli na to, da imajo le prav. Mi, komunisti bomo že pokazali Orjunašem, kaj je prav in ne prav. Pa so se lepo vsedli in napisali v svoji vni prijavo, pa ne na sovjetsko čezvičajko, ampak na kraljevsko policijsko ravnateljstvo. In zapisali so še več drugih lepih in koristnih reči, da se ne bo reklo, da oni ne skrbijo za mir in red v svoji fari. Nam je pa to čisto prav. Naši fantje, ki so prijavo brali, so se od srca smejali, pri tem pa še prišli do prepričanja, da komunisti niso res taki republikanci, kot jih malajo demokratariji, radi-kleri in drugi kali. Atu županu pa priporočamo, da

P. n. Konečno se nam je posrečilo, uvažati neposredno od prve in največje ameriške tovarne hranil
Wrigleyjeve žvečilne gumi bonbone (Chewing gum)

Z žvečenjem teh prvovrstnih originalnih ameriških gumi bonbonov Wrigley si priharite mnogo denarja in dosežete sledeče učinke:
 Pospešuje prebavo. Odstrani željo. Odstrani slabi ustni duh. Ščiti telo pred utrudljivostjo in zaspanostjo. Varuje zob pred gnulobno in jih obdrži zdrave. Pospešuje slino. Prihrani se alkohol in tobak.
 V službi ni dovoljeno kaditi in so torej najboljša nadomestilo »Wrigleyjevi žvečilni gumi bonboni«.

Dobi se povsod in pri generalnem zastopstvu:

Drogerija „ADRIJA“

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

POSETITE NA VELESEJMU

PAVILJON „I“

domačih tovarn čevljev trdke
 PETER KOZINA & Co. pod zaščitno znamko
 „PEKO“.

NAJNOVEJŠA IZDELAVA

Novost!

PEKO

Novost!

GALANTERIJSKEGA BLAGA!

Galanterijsko blago domačega izdelka.

Vsakovrstna kartonažna, tiskarska in knjigoveška dela, kakor tudi izdelovanje trgovskih knjig, šolskih zvezkov, kompendij, notezov, naročnih knjig, knjižic za odjemalce in druge v rastrirsko delo spajajoče stvari prevzema trdka:

Josip Krmpotič

VIR-DOMŽALE, pošta
 DOB pri Ljubljani.

Za naročila v Ljubljani: Poštni predal 165

TRIBUNA F. B. L., Ljubljana, Karlovska cesta 4. Tovarna dvokoles in otroških vozičkov nudi pneumatiko etc. najceneje.

ostanejo dosledni potem pa še lahko dobijo »frakarto« k razvitju našega barjaka.

Sramotni oder.

Izživanje. Takozvana čehoslovaška spedicija »Praga« v Trstu dopisuje slovenskim firmam nemško ter rabi krajevne označbe kot Postamia, Rosenbach, Villaco itd. Ker je

to podjetje sigurno židovsko, upamo, da se ga noben jugoslovanski trgovec ne bo posluževal.

Čifutarija! Zagrebška tovarna peciva »Jeka« ima za svoje izdelke omojni papir samo s švabskim besedilom, kar znači, da pecivo te tovarne ni za nas.

Familie Götz je bila pred in med vojno znana kot ena najbolj »stramtajč«, posečala je nemško kazino,

turnerajarske in šulferajarske prireditve ter izzivala Slovence s plavicami. Götz sam je bil znan med vojsko kot zagrižen avstrijski denuncijant, ki je hotel nekega Slovenca na vsak način spraviti na Suhi bajer! — Ali se bodo našle še »narodne« dame, ki se bodo kitile s klobuki firme Götz alias Gorjanc & drug??

Preplačujte se na »Jadransku Stražo«!

G. K. Dravograd. Upravništvo »Slovenskega Naroda« nam še do danes ni poslalo Vašo do konca leta plačano naročnino, kljub temu, da ste že 19. avgusta »Slov. Narod« odpovedali z naročilom, da preostalo naročnino izročite nam.

Uprava.

Lastnik inž. F. Kranjec. Odgovorni urednik VI. I. Galzinja.

III. LJUBLJANSKI VELESEJ
PAVILJON E šte. 40.

MERAKL

barve, mastila, lake, kit-
klej, emajle, čopiče in za-
jamčeno čisti firnež
najboljše vrste nudi tovarna

Medić, Rakovec, Zankl, d. z.
Maribor, Ljubljana, Novisad,
podružnica. centrala. skladišče.

Tovarne: LJUBLJANA-MEDVODE

III. LJUBLJANSKI VELESEJ
PAVILJON E šte. 40.

INDUSTRIJA PERILA
POVH & MEDIC
NOVOMESTO (Slovenija).
Razstavn. pay. H 300.

Otroški vozički!

več vrst. DVOKOLESA raznih modelov, najnovejši motorčki amerikalnega tipa „EVANS“. Velika zaloga pneumatike in delov po najnižji ceni. Sprejemamo tudi vsa popravila, emaliranje in poniklanje, - „TRIBUNA“ F. B. L. tovarne dvokoles in otroških vozičkov v Ljubljani, Karlovska cesta 4. Ljub. velesej, paviljon „F“ 191.

Ako kašljate je edino sredstvo proti prehlajenju

PEKTO

kateri sigurno pomaga

„ADRIJA“

drogerija in foto-manufaktura B. Čvančara, Ljubljana.

POZOR!
Paviljon „E“ :: Prostor 24.

OLEUM

D. Z. O. Z.
Industrijska trgovska družba

Pisarna:
LJUBLJANA
Pred Škofijo 1 (vis-à-vis magistrata)

Amerikanska rafinirana vsakovrstna strojna olja. Amerikanska cilindrska olja. Amerikansko specialno letno in zimsko auto-olje.

BENCIN-TEHNIČNA MAST
Plinovo olje — Petrolej — Prašna olja.

PARAFIN, direktni import iz produktivnih dežel. Prvovrstna jedilna olja. Sirovine za usnjarne in mlarne.

Premog
Drva
Oglje

Excelsior - cement
1. strešna lepenka
najboljši // najcenejši
pri
„Impex“
Ljubljana, Krekov trg št. 10
Telefon 70, 349.

Srpska fabrika **LAZAR DUNDJERSKI D. D.** Veliki Bečkerek (Banat)

TEPIHA

Najmoderneje urejeno domače podjetje za izdelovanje vsake vrste Furne, Velvet, Papestry, Boucle, Kidderminster, Derna, Holländer Jute, Manila preprog in moketov, kakor tudi splošno znanih specialitet

ročno delanih SMYRNA-PREPROG.

Zastopnik za Slovenijo: Tvrčka A. DULAR, LJUBLJANA, Miklošičeva 36.

Ljubljanski velesej. Paviljon H 306
Vsa potrebna pojasnila daje organ v paviljonu, ki sprejema tudi naročila.

Inserirajte v „ORJUNI“!

III. LJUBLJANSKI VELESEJ
Paviljon E št. 75

Kosmetični laboratorij
drogerije **A. KANC, Ljubljana**

IZDELUJE:

Aikadont, zobno pasto. — Aikadont, usino vodo. — Aikadont, prašek za zobe. — Kolonske vode (več vrst). — Bay-rum. — Hair petrol. — Shampoo. — Brezovo vodo. — Eau de Quinine. — Conifersprit. — Brillantine (več vrst). — Orehovo olje. — Čičkovo olje. — Barve za lase. — Pudre (več vrst). — Krema za roke in lica, mastne in nemastne. — Baby-poudre. — Vaseline. — Borvaseline. — Parfume na kilograme. — Milo znamke „Aika“ i. t. d.

Paviljon E št. 75

Splošno ključavničarstvo

JOSIP REBEK

v LJUBLJANI, Cankarjevo nabrežje 9 — se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Restavracija in kavarna
„EMONA“
Aleksandrova cesta
Fiala.

Manufaktura — Moda — Konfekcija

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, Dvorni trg št. 3

v zalogi specialno angleško i češko sukno, vseh vrst obleke, usnjeni sukniči, dežni plašči, pelerine, zimniki, raglani etc.

Izdelava oblek v lastnem modernem salonu.

Priporočamo za nakup pisarniških in šolskih potrebščin tvrdko

M. TIČAR

Ljubljana,
Šelenburgova ulica št. 1
in Sv. Petra cesta.

MODNA TRGOVINA
A. ŠINKOVIC
NASL. K. SOSS
LJUBLJANA
Mestni trg 19.
GENE ZMERNE!!

„VOLTA“

tovarna električnih žarnic

d. d. MARIBOR

izdeluje vsakovrstne
električne žarnice
najboljše kakovosti po najnižjih cenah.

Razstavi v lastnem paviljonu na ljublj. velesejmu.

PRODA SE:
Tri originalne kitajske kimono iz kitajske svile, z zlatom vezane, prinesene iz Tientsina. Cena nizka. Naslov pri Upravi lista.

III. LJUBLJANSKI VELESEJ
PAVILJON E ŠT. 25.

Parfums - Oriay - Paris

Ing. V. NIKOLIC
Kraljevski dvorski liferant
LJUBLJANA - MOSTE
Telefon št. 562.

III. LJUBLJANSKI VELESEJ
PAVILJON E ŠT. 25.

Restavracija, klet
in kavarna
ZVEZDA
vsak večer

KONCERT

na vrtu
restavracije in v
kavarni.

Za obilen obisk se sl. občinstvu priporočata
Fran in Roza Krapež.

KUVERTA

d. z o. z.

konfekcijska tvornica

LJUBLJANA, VOŽARSKI POT 1

**TVORNICA
KUVERT****IMA VEDNO V ZALOGI IN IZDELUJE****PO NAROČILU VSE VRSTE KUVERT****!! NA ŽELJO POŠLJEMO VZORCE !!****STEGÚ IN DRUGI** kom. družba za strojno in
:: električno industrijo ::

Pisarna: Ljubljana, palača Ljubljanske kreditne banke, Dunajska cesta 1b, III. nadstr.

KONCESIJONIRANO PODJETJE ZA:vodovodne inštalacije, parne in vročevodne kurilne naprave, postavitve in popravilo parnih kotlov za visoki pritisk, elektrotehniko za visoko in nizko napetost.
Lastna strojna in ključavničarska delavnica: VIČ - GLINCE števil. 5.**„SLOGRAD“**

Slovenska gradbena in industrijska d. d.

Telefon inter. 189.

Telefon inter. 189.

Tehnična pisarna Ljubljana, Sp. Šiška,
Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, moderne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi 25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi za vodne naprave in vodovod.

Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vložkami za visoke tlačne napetosti (kakor pri skladiščih, „silo“-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste tehničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

Zobna pasta
„Aikadont“
Ustna voda**Autogaraža
AUTODELAVNICA****A. Thaler**
LJUBLJANA
GLINCE 37.**A. & E. Skaberne**

Ljubljana

MANUFAKTURAin
MODA

Na debelo in drobno.

**Proda se
avto „FORD“**v popolnoma dobrem stanju s
5 sedeži. Cena 150.000 kron.**Anton Vrabi**

veleposestnik in trgovec

Križevci pri Ljutomeru.

Avtomobile**kolesa, motorje,
pnevmatiko vseh
vrst, olje, bencin in
druge potrebščine**

ima vedno v zalogi

F. Florjančič
LJUBLJANA.**Gradbeno podjetje****ing. Dukić in drug**
Ljubljana, Bohoričeva ul. 24se priporoča za vsa v to stroko
spadajoča dela.**UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI**

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. — Brušure in knjige v malih in tudi največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne šole in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

JOŠKO VIDETIČ**Tržič kleparska delavnica Tržič**prevzema vsa v to stroko spadajoča dela
— stavbena in galanterijska.

Pokrivanje vseh vrst streh.

Zaloga kleparske posode.

Napeljava vodovodov, kopalnih sob i. t. d.

CENE ZMERNE! DELO SOLIDNO!

Carinsko - Posredniški - Bureaux

Uvoz **GROM** Izvoz

centrala Ljubljana Kolodv. ulica 41.

Podružnice:

Zagreb, Maribor,
Jesenice, Boh. Bistrica,
Čakovce, Rakek.**MANUFAKTURNA VELETRGOVINA
HEDŽET & KORITNIK**

LJUBLJANA, Francišškanska ulica števil. 6.

BRZOJAVI: HEDŽET.

TELEFON ŠTEV. 75.